

מבחן בכלכלה

מועד 05/2018

שם פרטי: _____

שם משפחה: _____

מס' ת"ז/דרכון: _____

מס' נבחן: _____ מופיע על דף התשובות מתחת למס' הת"ז

לפניכם המבחן בכלכלה המועבר במסגרת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995.

לפני שתתחילו לפתור את הבחינה עליכם לסמן את מספר הגירסה על דף התשובות!!

השאלות והתשובות במבחן נוסחו בצורה בהירה ולא תהיה אפשרות לשאול שאלות במהלך הבחינה.

יודגש, כי נבחן אשר ימצא כי פגע במשמעת יטופל בחומרה ויהיה חשוף, בין היתר, לעונש של פסילת בחינתו ומניעה מלגשת לבחינות רשות ניירות ערך בעתיד.

שימו לב!

- במבחן שאלות "סגורות". בכל שאלה מוצעות מספר אפשרויות תשובה.
- עליכם לבחור לכל שאלה את התשובה הנכונה ביותר ולסמנה ב- X במקום המתאים בדף התשובות.
- הציון במבחן נקבע אך ורק על פי הסימונים בדף התשובות.
- עגלו תשובתכם בהתאם למידת הדיוק בהן מופיעות התשובות האפשריות.
- את התשובות עליכם לסמן בעט שחור או כחול.
- ניתן לבטל סימון תשובה על ידי מילוי כל המשבצת בעט .
- אין להכניס לאולם הבחינה חומרי לימוד.
- במהלך הבחינה חל איסור מוחלט לתקשר בדרך כלשהי עם נבחנים אחרים ועם גורמים מחוץ לחדר הבחינה.
- אין להשאיר בידיכם כל מכשיר המחובר לרשת האינטרנט.

- במהלך הבחינה חל איסור על החזקת אמצעי תקשורת (לרבות טלפון נייד ושעון חכם), במצב פעיל או כבוי.

בהצלחה!

הנחיות למבחן:

אם לא נאמר במפורש אחרת (בשאלה או בתשובה) הניחו כי :

עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין.

עקומת ההיצע עולה משמאל לימין.

גמישות הביקוש נמדדת בערכה המוחלט.

המשק הוא סגור, אלא אם נאמר במפורש, או נובע מהנחות השאלה, שהוא פתוח.

במשק מתקיימים תנאי התחרות המשוכללת.

עקומה גמישה לחלוטין היא מקבילה לציר ה- X.

עקומה בלתי גמישה לחלוטין (קשיחה לחלוטין) היא ניצבת (אנכית) לציר ה- X.

הביקוש לצריכה פרטית תלוי בהכנסה הפנויה בלבד.

הביקוש להשקעה נקיה תלוי בשער הריבית בלבד.

הביקוש לכסף תלוי ברמת התוצר הלאומי ובשער הריבית.

הממשלה אינה משלמת תשלומי העברה.

הפירמות מחלקות את כל רווחיהן.

Y_d מסמל הכנסה פנויה.

עירוני חיצוני חיובי הוא גידול בבסיס המוניטארי, כלומר גידול ברזרבות הבנקים + מזומן שבידי הציבור. עירוני חיצוני שלילי הוא הקטנה בבסיס המוניטארי.

עירוני פנימי חיובי הוא הקטנה בכמות המזומן שבידי הציבור.

עירוני פנימי שלילי הוא גידול בכמות המזומן שבידי הציבור.

1. הניחו משק סגור שיכול לייצר שני מוצרים; חיטה ומכוניות. המשק מצוי תמיד על עקומת התמורה שלו וידועים לגביו הנתונים הבאים: אם המשק ייצר מכוניות בלבד, כמות המכוניות המקסימלית שהמשק יוכל לייצר היא 5,000. אם המשק ייצר חיטה בלבד, כמות החיטה המקסימלית שהמשק יוכל לייצר היא 10,000 טון. כאשר המשק מייצר 2,000 מכוניות, סך כול ההוצאות האלטרנטיביות לייצור מכוניות עומד על 1,500 טון חיטה וכאשר המשק מייצר 4,000 מכוניות, סך כול ההוצאות האלטרנטיביות לייצור מכוניות עומד על 5,500 טון חיטה. על סמך נתונים אלה, איזו מהמסקנות הבאות ניתן להסיק ביחס לעקומת התמורה של המשק?

א. יתכן שעקומת התמורה של המשק היא קו ישר (ליניארית).

ב. ההוצאות האלטרנטיביות השוליות לייצור מכוניות עולות ככל שגדל ייצור המכוניות ולפיכך בהכרח עקומת התמורה של המשק היא קמורה.

ג. ההוצאות האלטרנטיביות הממוצעות לייצור מכוניות עולות ככל שגדל ייצור המכוניות, ולא ניתן לדעת מה קורה להוצאות האלטרנטיביות השוליות לייצור מכוניות.

ד. יתכן שעקומת התמורה של המשק היא קעורה.

ה. יתכן שכאשר המשק מייצר 2,500 מכוניות, סך כול ההוצאות האלטרנטיביות לייצור מכוניות יהיה נמוך מ- 1,500 טון חיטה.

2. במשק מסוים ניתן לייצר טלפונים סלולאריים וידוע כי עקומת ההיצע של טלפונים אלה מבוטאת על ידי הנוסחה הבאה: $P = 2 + 0.5Q$ (כאשר Q מסמל כמות מוצעת של טלפונים סלולאריים ו- P מסמל את מחיר טלפון סלולארי).

בהסתמך על נתונים אלה, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

א. יתכן שעקומת ההיצע של טלפונים סלולאריים תהיה מקבילה לציר ה- X .

ב. המשמעות של המספר 2 בנוסחה היא ההוצאה הקבועה (כלומר הוצאה הקיימת גם אם אין מייצרים כלל).

ג. אם תחול עלייה בשכר העבודה של הפועלים בענף זה, עקומת ההיצע של טלפונים סלולאריים לא תשתנה.

ד. במחיר שווה ל-2 (או נמוך ממנו) הכמות המוצעת של טלפונים סלולאריים תהיה 0.

ה. לא יתכן שעקומת ההיצע המוצגת עולה משמאל לימין.

3. איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם ידוע כי המשק נמצא על גבי עקומת התמורה שלו, הגדלה בייצור מוצר אחד מחייבת צמצום בייצורו של מוצר אחר.
- ב. אם ידוע כי המשק נמצא על גבי עקומת התמורה שלו, לא יתכן שקיימים במשק גורמי ייצור שאינם מועסקים.
- ג. אם ידוע כי כל גורמי הייצור מועסקים, המשק בהכרח מצוי על גבי עקומת התמורה שלו.
- ד. במשק קיימים כמה סוגים של גורמי ייצור. אם ידוע כי חל גידול בכמות אחד מגורמי הייצור, בהכרח עקומת התמורה של המשק תנוע כלפי חוץ (ימינה ולמעלה).
- ה. אם ידוע כי המשק יכול לייצר את המוצרים X ו- Y והוא נמצא על גבי עקומת התמורה שלו, ניתן להסיק מכך כי ההוצאות השוליות האלטרנטיביות לייצור X הן מינימליות.

-
4. במשק מייצרים מעילי עור וקיים גם יבוא של המוצר. הניחו כי יש רק סוג אחד של מעילי עור וכי המשק הוא קטן בשוק מעילי העור. לנוכח קובלנות היצרנים המקומיים על תחרות מצד הייבוא החליטה הממשלה להטיל מכס בסך 200 ש"ח על כל מעיל עור מייבוא.

בנסיבות המתוארות, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אילו במקום להטיל מכס הייתה הממשלה נותנת סובסידיה בסך 200 ש"ח לכל מעיל עור המיוצר במשק, הייתה מושגת אותה התוצאה מנקודת ראותם של כל הגורמים במשק - היצרנים, הצרכנים היבואנים והממשלה.
- ב. אם ימשיך להתקיים יבוא מעילי עור גם לאחר הטלת המכס, הכמות הנצרכת של מעילי עור תישאר כפי שהייתה לפני הטלת המכס. הכמות המיוצרת במשק תגדל בדיוק באותו גודל בו יצטמצם הייבוא.
- ג. אם ימשיך להתקיים יבוא מעילי עור גם לאחר הטלת המכס, הרי כל מעילי העור, כולל אלה המיוצרים במשק, יתייקרו ב-200 ש"ח למעיל.
- ד. היצרנים המקומיים של מעילי עור יעדיפו הטלת מכס של 200 ש"ח למעיל עור מייבוא, על סובסידיה בסך 200 ש"ח למעיל עור המיוצר במשק. הצרכנים אדישים בין שתי השיטות.
- ה. אם ימשיך להתקיים יבוא מעילי עור גם לאחר הטלת המכס, הרי סובסידיה בסך 200 ש"ח למעיל עור המיוצר במשק תביא לצמצום גדול יותר בייבוא של מעילי עור בהשוואה לצמצום שיקרה אם יוטל מכס בסך 200 ש"ח למעיל עור מייבוא.

5. לנוכח שנות הבצורת הרבות החליטה הממשלה כי המשק חייב לצמצם את השימוש במים ולשם כך יהיה עליה להעלות את מחיר המים. החקלאים במיוחד התמרמרו על ההחלטה להעלות את מחירי המים ותבעו פיצוי מצד הממשלה על הפגיעה החמורה הצפויה ברווחיהם. הועלו בפני הממשלה שתי הצעות לפיצוי החקלאים:

I לתת לחקלאים מענק בגובה עליית המחיר של כל מטר קוב מים כפול כמות המים שהחקלאי צרך לפני העלאת המחיר.

II לתת לחקלאים מענק בגובה עליית המחיר של כל מטר קוב מים כפול כמות המים שהחקלאי צורך לאחר העלאת המחיר.

הניחו כי הממשלה מעוניינת בהקטנת השימוש במים וגם בכך שהוצאותיה על פיצוי החקלאים תהיינה מינימליות.

בנסיבות המתוארות, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

א. אם תתקבל הצעה II המענק שמקבלים החקלאים תלוי בצריכת המים לאחר עליית המחיר ולפיכך יהיה כדאי להם אפילו להגדיל את הכמות הנצרכת של מים בהשוואה למצב הראשוני.

ב. עלותה של הצעה II לממשלה היא בהכרח קטנה מעלותה של הצעה I, משום שלאחר העלייה במחירי המים תהיה הכמות הנצרכת של מים על ידי החקלאים קטנה משהייתה קודם לכן.

ג. לפי הצעה II החקלאים מפוצים על עליית מחיר המים ולכן מבחינתם מחיר המים כלל לא עלה. והם ישתמשו באותה כמות מים שצרכו לפני עליית המחיר. לפיכך עלות שתי ההצעות לממשלה היא זהה ושתיהן לא ישפיעו כלל על צמצום השימוש במים על ידי החקלאים.

ד. עלותן של שתי ההצעות לממשלה היא זהה ושתיהן יגרמו לצמצום זהה בשימוש במים.

ה. עלותן של שתי ההצעות לממשלה היא זהה, אולם לפי הצעה II לא יצמצמו החקלאים את השימוש במים ואילו לפי הצעה I המענק הוא סכום קבוע ואינו תלוי בצריכת המים שלהם. לפיכך, עליית מחיר המים תביא לצמצום השימוש במים. יחד עם הפיצוי הניתן לחקלאים, יתכן אפילו שרווחיהם יעלו בהשוואה למצב הראשוני.

6. מוצר X מיוצר במשק סגור בתנאי תחרות משוכללת. המוצר משווק בשוק המקומי בלבד.

עתה פותחה טכניקה חדשה, יעילה יותר מהקיימת, לייצור X, וכל היצרנים בענף החליטו לעבור להשתמש בטכניקה זו.

מה צפוי שיקרה בענף X, בזמן הקצר, כתוצאה מהשינוי שקרה?

א. מחיר X יירד ופידיון היצרנים בענף X יגדל אך ורק אם גמישות הביקוש המקומי ל-X, בתחום הרלבנטי, היא גדולה מ-1 בערכה המחלט.

ב. מחיר X יירד ופידיון היצרנים בענף X יגדל אך ורק אם גמישות הביקוש המקומי ל-X, בתחום הרלבנטי, היא קטנה מ-1 בערכה המחלט.

ג. יתכן שמספר יצרנים יחליטו לעזוב את ענף X בשל השינוי ולכן יתכן שמחיר X יעלה.

ד. השינוי שקרה יביא לעליית הביקוש ל-X ולפיכך מחירו יעלה.

ה. מחיר X יירד ואם יירד הפידיון של היצרנים בענף, בהכרח יירדו גם רווחי היצרנים.

7. בטבלה הבאה מתואר הקשר בין מספר העובדים לבין רמת התפוקה של פירמה הפועלת בשוק בתנאי תחרות משוכללת (הנתונים מתייחסים לתקופה של חודש ימים):

מספר העובדים	0	1	2	3	4	5	6	7
תפוקת הפירמה	0	100	250	350	440	510	550	560

הניחו כי לפירמה אין הוצאות קבועות.

מחיר המוצר הוא 110 ש"ח. ידוע כי לייצור כל יחידת מוצר דרושה בנוסף לתשומת העבודה גם חומר גלם בכמות קבועה. עלות חומר הגלם הדרוש לייצור כל יחידת מוצר היא 10 ש"ח. שכר העבודה החודשי לפועל עומד על 6,900 ש"ח. הפירמה תייצר את התפוקה האופטימלית, כלומר זו שבה מגיעים רווחי הפירמה למקסימום.

בנסיבות המתוארות, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- מאחר שקיים תחום בו התפוקה השולית של הפועלים עולה, לא ניתן לקבוע מה תהיה התפוקה האופטימלית של הפירמה.
- הפידיון של הפירמה יעמוד על 60,500 ש"ח ורווחיה יעמדו על 19,100 ש"ח.
- הפידיון של הפירמה יעמוד על 56,100 ש"ח ורווחיה יעמדו על 16,500 ש"ח.
- אם שכר העבודה החודשי יירד ל- 5,000 ש"ח, הפירמה תגדיל את הכמות המיוצרת, פידיונה יעמוד על 60,500 ש"ח ורווחיה יעמדו על 25,000 ש"ח.
- אם שכר העבודה החודשי יעלה ל- 7,900 ש"ח, הפירמה לא תשנה את הכמות האופטימלית שהיא תייצר וזו תישאר 510 יחידות.

8. במשק מייצרים מיץ תפוזים באמצעות סחיטת תפוזים. הכמות המיוצרת של המיץ משמשת לצריכה מקומית וגם ליצוא במחיר העולמי. הניחו כי המשק הוא משק קטן בשוק מיץ התפוזים. בעקבות גשמי הברכה שירדו השנה גדל יבול התפוזים במשק, וכתוצאה מכך חלה ירידה במחירים.

מה צפוי שיקרה, כתוצאה מכך, בשוק מיץ התפוזים?

- מחיר מיץ התפוזים יירד וכתוצאה מכך תגדל הכמות הנצרכת בשוק המקומי.
- מחיר מיץ התפוזים יעלה וכתוצאה מכך תקטן הכמות הנצרכת בשוק המקומי.
- תחול עלייה בכמות המיוצרת של מיץ תפוזים ועלייה גדולה ממנה בכמות המיוצאת של מיץ תפוזים.
- תחול עלייה בגודל זהה בכמות המיוצרת ובכמות המיוצאת של מיץ תפוזים.
- תחול עלייה בכמות המיוצרת של מיץ תפוזים ועלייה קטנה ממנה בכמות המיוצאת של מיץ תפוזים.

9. לאחרונה התגברה התופעה של גניבות המבוצעות על ידי לקוחות במרכולים. מנהל אחד המרכולים החליט לבצע פעולות למניעת גניבות. האפשרויות הבאות בחשבון הן העסקת משגיחים וגם התקנת מצלמות (דמי השכירות היומיים של מצלמות כוללים גם את עלות ההתקנה). כלכלן המרכול ביצע את התחשיב לגבי גובה הנזק היומי שיימנע והגיע לנתונים הבאים:

מספר המשגיחים	ערך הנזק היומי שיימנע בש"ח ללא מצלמות	ערך הנזק היומי שיימנע בש"ח עם מצלמות
0	0	0
1	1,000	2,000
2	1,600	2,300
3	2,000	2,500
4	2,200	2,600

ידוע כי עלות העסקת משגיח היא 240 ש"ח ליום.

בנסיבות המתוארות, מה כדאי למנהל המרכול לעשות?

- א. בשום מקרה לא כדאי למנהל המרכול לשכור מצלמות.
- ב. הכדאיות של שכירת המצלמות תלויה בדמי השכירות שלהן, אך ניתן לומר כי לאור הנתונים שהובאו כאן, אם יוחלט לשכור מצלמות יועסקו לכל היותר 2 משגיחים, ואם יוחלט שלא לשכור מצלמות, יועסקו לכל היותר 3 משגיחים.
- ג. בכל מקרה כדאי לשכור מצלמות משום שגודל הנזק הכספי אותו ניתן למנוע הוא גבוה יותר כאשר מותקנות מצלמות.
- ד. אם דמי השכירות היומיים של המצלמות עומדים על 550 ש"ח, כדאי להתקין מצלמות ולהעסיק 3 משגיחים.
- ה. אם דמי השכירות היומיים של המצלמות עומדים על 400 ש"ח, כדאי להתקין מצלמות ולהעסיק 4 משגיחים.

10. במשק ההר עקומת התמורה ליניארית והוא יכול לייצר שני מוצרים; פלדה ותפוחי עץ. אם ייצר פלדה בלבד תהיה הכמות המקסימלית של פלדה 100,000 טון ואם ייצר תפוחי עץ בלבד תהיה הכמות המקסימלית 300,000 טון.

גם עקומת התמורה של משק השפלה ליניארית ואף הוא יכול לייצר שני מוצרים; פלדה ותפוחי עץ. אם משק השפלה ייצר פלדה בלבד, תהיה הכמות המקסימלית של פלדה 20,000 טון ואם ייצר תפוחי עץ בלבד, תהיה הכמות המקסימלית של תפוחי עץ 40,000 טון.

בנסיבות המתוארות, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. למשק ההר יש יתרון מוחלט בייצור שני המוצרים ויתרון יחסי בייצור תפוחי עץ.
- ב. למשק ההר יש יתרון מוחלט בייצור שני המוצרים ויתרון יחסי בייצור פלדה.
- ג. למשק השפלה יש חיסרון מוחלט בייצור שני המוצרים ויתרון יחסי בייצור פלדה.
- ד. למשק השפלה יש חיסרון מוחלט בייצור שני המוצרים ויתרון יחסי בייצור תפוחי עץ.
- ה. למשק השפלה יש יתרון יחסי בייצור פלדה. לא ניתן לקבוע על פי הנתונים שהובאו לאיזה משק יש יתרון מוחלט בייצור מוצר כלשהו.

11. במשק פתוח ידועות פונקציות הביקוש הבאות:

C – צריכה פרטית	$C=200+0.8Yd$
I – השקעה מקומית נקייה	$I=50$
G – צריכה ציבורית	$G=200$
X – יצוא	$X=150$
IM – יבוא	$IM=50$

הנתונים במיליוני ש"ח.

ידוע כי במשק קיים מס הכנסה בשיעור של 25% מההכנסה הלאומית ($T = 0.25Y$) ידוע כי התוצר הלאומי של תעסוקה מלאה עומד על 1,500 מיליון ש"ח.

בהתבסס על נתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. ברמת התוצר הלאומי בה מצוי המשק יהיה בתקציב הממשלה עודף בסך 75.143 מיליון ש"ח.
- ב. ברמת התוצר הלאומי בה מצוי המשק יהיה בתקציב הממשלה עודף בסך 175 מיליון ש"ח.
- ג. ברמת התוצר הלאומי בה מצוי המשק יהיה גודלה של ההשקעה הנקייה של המשק 50 מיליון ש"ח.
- ד. ברמת התוצר הלאומי בה מצוי המשק יהיה גודלה של הצריכה הפרטית 300,1 מיליון ש"ח.
- ה. אם הממשלה תגדיל את הצריכה הציבורית ב- 50 מיליון ש"ח - לא תשתנה רמת התוצר הלאומי בה יימצא המשק.

12. המשק הישראלי הוא משק פתוח שמתקיימות בו תנועות הון בינלאומיות חופשיות. לאחרונה מתח שר האוצר ביקורת על מדיניות הריבית של בנק ישראל. לטענת השר, העובדה שהריבית נשמרת כבר זמן רב ברמה כל כך נמוכה גורמת לכך שמחירי הדירות אינם יורדים.

מהי הסיבה העיקרית לכך היא שבנק ישראל אינו ממחר להעלות את שער הריבית?

- א. הבנק חושש שעלייה בשער הריבית תגרום לעלייה במחיר הדולר ולהתפתחות אינפלציה.
- ב. הבנק חושש שעלייה בשער הריבית תגדיל את תשלומי הריבית שהמשק הישראלי משלם לבנקים זרים.
- ג. הבנק חושש שעלייה בשער הריבית תגרום לירידה במחיר הדולר ולפגיעה ביצוא של המשק.
- ד. הבנק חושש שעלייה בשער הריבית תגרום לכך שאנשים יעדיפו לבצע עסקאות במזומן ולעידוד להעלמת הכנסות.
- ה. הבנק חושש שהעלייה בשער הריבית תגרום לעלייה בהוצאות הייצור של היצרנים במשק והדבר יפגע ביציבות המחירים המתקיימת בשנים האחרונות.

13. משק סגור נמצא בשנת 2018 בשיווי משקל בתעסוקה מלאה וידוע כי קיים בו ביקוש להשקעה נקייה בבניינים וציוד. ידוע כי השקעה המבוצעת בשנת 2018 מגדילה את התוצר הלאומי של תעסוקה מלאה בשנת 2020. הניחו כי בשנת 2020 יישארו כל פונקציות הביקוש המצרפי באותה רמה בה היו בשנת 2018.

מה מהבאים צפוי שיקרה במשק בשנת 2020?

- א. מאחר שלא נתון אם הביקור להשקעה נקייה בשנת 2018 אכן התממש, לא ברור מה יקרה לתוצר של תעסוקה מלאה בשנת 2020.
- ב. התוצר של תעסוקה מלאה בשנת 2020 יגדל בוודאות ואם לא תנקוט הממשלה במדיניות להגדלת הביקוש המצרפי, תיווצר במשק אבטלה.
- ג. התוצר של תעסוקה מלאה בשנת 2020 אכן יגדל, אולם אין צורך במדיניות להגדלת הביקוש המצרפי משום שהגידול בהכנסה של המשפחות יגרום לגידול בצריכה הפרטית.
- ד. בשנת 2020 עלולים להתפתח לחצים אינפלציוניים ולכן צריכה הממשלה לנקוט במדיניות מרסנת להקטנת הביקוש המצרפי.
- ה. התוצר של תעסוקה מלאה בשנת 2020 יגדל וכתוצאה מכך יעלה שער הריבית והדבר עלול להביא לירידה בביקוש המצרפי, ולכן די יהיה בכך שהבנק המרכזי יפעיל מדיניות שתמנע את העלייה בשער הריבית, כדי להבטיח שהמשק יהיה גם בשנת 2020 בשיווי משקל בתעסוקה מלאה.

14. להלן רשימה של העיסקאות הבינלאומיות שבוצעו במשק בשנת 2017:

- הממשלה חתמה על חוזה עם מספנה גרמנית לאספקת צוללות. היקף העיסקה 10 מיליארד דולר. הצוללות תסופקנה בשנת 2022.
- תיירים מחו"ל הוציאו בישראל 3.5 מיליארד דולר למימון שהייתם ורכישת מזכרות. קונצרן בינלאומי השקיע 4 מיליארד דולר בהקמת מפעל בישראל. הקונצרן העביר לישראל ציוד בערך של 2 מיליארד דולר ומזומן בסך 2 מיליארד דולר.
- הסיוע האמריקאי לישראל עמד על 3 מיליארד דולר - הסיוע שימש למימון יבוא של מטוסי קרב אמריקאים בערך של 2.5 מיליארד דולר ושאר הסכום הועבר במזומן. ישראלים רכשו באמצעות האינטרנט מוצרים סיניים בערך של 5 מיליארד דולר. התשלומים בוצעו באופן מיידי.
- בנקים ישראלים שילמו לבנקים בחו"ל 1.5 מיליארד דולר, מתוכם 0.5 מיליארד דולר ע"ח ריבית ו- 1 מיליארד ע"ח פירעון חוב.
- בהנחה שלא בוצעו במשק עיסקאות אחרות בשנת 2017, ניתן לומר כי במאזן התשלומים של ישראל בשנת 2017: -
- א. היה גירעון בחשבון הסחורות והשירותים בסך 16.5 מיליארד דולר.
- ב. היה גירעון בחשבון הסחורות והשירותים בסך 6 מיליארד דולר וגירעון בחשבון השוטף בסך 3 מיליארד דולר.
- ג. היה גירעון בחשבון הסחורות והשירותים בסך 7.5 מיליון דולר ויתרות מטבע חוץ של המשק ירדו ב- 0.5 מיליארד.
- ד. היה גירעון בחשבון הסחורות והשירותים בסך 2.5 מיליארד דולר.
- ה. היה גירעון בחשבון השוטף בסך 3.5 מיליארד דולר ויתרות מטבע חוץ של המשק ירדו ב- 0.5 מיליארד דולר.

15. משק סגור מצוי בשיווי משקל באבטלה וידוע כי פער התוצר הוא 500 מיליון ש"ח. ידוע כי הנטייה השולית לצרוך מתוך ההכנסה הפנויה שווה ל-0.8 והנטייה השולית להשקיע מתוך ההכנסה הלאומית שווה ל-0.1. הצריכה הציבורית היא קבועה ואינה תלויה ברמת התוצר וגם המיסים אינם תלויים ברמת התוצר. הניחו ששער הריבית במשק הוא קבוע.

על סמך נתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם הממשלה תגדיל את הצריכה הציבורית ב-500 מיליון ש"ח ותממן את ההוצאה הנוספת על ידי הטלת מס קבוע בסך 500 מיליון ש"ח על משקי הבית, יגיע המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה ללא לחצים אינפלציוניים.
- ב. אם הממשלה תגדיל את הצריכה הציבורית ב-500 מיליון ש"ח ותממן את ההוצאה הנוספת על ידי הטלת מס קבוע בסך 450 מיליון ש"ח על משקי הבית, יגיע המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה ללא לחצים אינפלציוניים.
- ג. ברמת התוצר של תעסוקה מלאה קיים במשק פער דפלציוני בגובה 62.5 מיליון ש"ח.
- ד. אם הממשלה תגדיל את הצריכה הציבורית ב-500 מיליון ש"ח ותממן את ההוצאה הנוספת על ידי הטלת מס קבוע בסך 562.5 מיליון ש"ח על משקי הבית, יגיע המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה ללא לחצים אינפלציוניים.
- ה. אם הממשלה תגדיל את הצריכה הציבורית ב-500 מיליון ש"ח ותממן את ההוצאה הנוספת על ידי הטלת מס קבוע בסך 555.6 מיליון על משקי הבית, יגיע המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה ללא לחצים אינפלציוניים.

16. משק סגור מצוי בשיווי משקל בתעסוקה מלאה. הניחו כי כל הביקושים (כולל הביקוש לכסף)

אינם תלויים ברמת התוצר. רק הביקוש לצריכה פרטית תלוי בגובה ההכנסה הפנויה. הממשלה החליטה כי החל מהשנה הנוכחית כל הפרטים המקבלים ממנה תשלומי העברה (מענקי אבטלה וקיצבאות למיניהן) יידרשו לבצע עבודות לטובת הציבור - עזרה לקשישים, שיעורים פרטיים לתלמידים, ניקוי מוסדות ציבור. התשלום שיקבלו תמורת עבודתם ישולם על ידי הממשלה ויהיה שווה לגודל המענקים שקיבלו קודם לכן ואין להחלטה כל השפעה על החבות במס. התשלומים הללו, כמו המענקים, יהיו פטורים ממס.

מה תהיה ההשפעה של שינוי זה על נתוני החשבונאות הלאומית?

- א. לא יחול כל שינוי בתוצר הלאומי ובאף אחד ממרכיביו - צריכה פרטית, צריכה ציבורית והשקעה נקייה.
- ב. הצריכה הציבורית והתוצר הלאומי יגדלו בסכום השווה לתשלומי העברה שבוטלו, והחיסכון האישי והממשלתי לא ישתנו.
- ג. החיסכון הממשלתי יקטן והחיסכון האישי יגדל בסכום זהה, והחיסכון של המשק יישאר ללא שינוי.
- ד. הצריכה הציבורית תגדל בגודל תשלומי העברה שבוטלו והתוצר הלאומי יגדל בגודל הזה כפול מכפיל ההכנסה הלאומית.
- ה. התוצר הלאומי יגדל וכתוצאה מכך יגדל גם החיסכון של המשק.

17. במשק פתוח ידועים הנתונים הבאים:

5,600	הכנסה פנויה
5,000	שכר ומשכורת
1,000	רנטה
500	ריבית
200	רווחים שלא חולקו
300	דיבידנד
1,500	מיסים ישירים על משקי הבית
500	עודף יבוא
800	גירעון בתקציב הממשלה
4,000	צריכה פרטית

הממשלה לא גבתה מיסי אך שילמה תשלומי העברה למשקי הבית.
לאור נתונים אלה, איזה מההיגדים הבאים הוא הנכון ביותר?

א. התוצר הלאומי הנקי היה 6,700.

ב. התוצר הלאומי הנקי היה 7,000 והצריכה הציבורית הייתה 2,300.

ג. ההשקעה המקומית בבניינים, ציוד ומלאי הייתה 1,500 והצריכה הציבורית הייתה 2,000.

ד. תשלומי ההעברה ששילמה הממשלה עמדו על 200.

ה. החיסכון של המשק עמד על 1,500.

18. במשק מערכת בנקים השומרת תמיד על יחס רזרבה של 20%. הציבור רוצה להחזיק בידי מוזמן ביחס של 2:1 לפיקדונות עו"ש שלו (1 ש"ח מוזמן על כל 2 ש"ח עו"ש). ידוע כי בסיס הכסף עומד על 140,000 ש"ח. בחודשים האחרונים פירסם הבנק המרכזי הוראות המגבילות את השימוש במוזמן וכתוצאה מכך הקטין הציבור את כמות המוזמן שהוא מעוניין להחזיק בידי. עתה הוא רוצה להחזיק ביחס של 5:1 בין מוזמן לבין פיקדונות עו"ש (1 ש"ח מוזמן על כל 5 ש"ח עו"ש).

מה צפוי שיקרה במערכת המוניטארית כתוצאה מהשינוי הזה?

א. כמות אמצעי התשלום תגדל ב- 150,000 ש"ח.

ב. כמות אמצעי התשלום תקטן ב- 150,000 ש"ח.

ג. אם הבנק המרכזי מעוניין שלמרות השינוי שחל לא יתרחש כל שינוי בכמות אמצעי התשלום, עליו לבצע עירוי חיצוני חיובי בסך 40,000 ש"ח.

ד. אם הבנק המרכזי מעוניין שלמרות השינוי שחל לא יתרחש כל שינוי בכמות אמצעי התשלום, עליו לבצע עירוי חיצוני שלילי בסך 40,000 ש"ח.

ה. אם הבנק המרכזי מעוניין שלמרות השינוי שחל לא יתרחש כל שינוי בכמות אמצעי התשלום, עליו לבצע עירוי חיצוני שלילי בסכום קטן מ- 40,000 ש"ח, מאחר שבמקביל קורה גם עירוי פנימי חיובי בסך 20,000 ש"ח.

19. איזה מהתנאים הבאים צריך להתקיים כדי שמשק ימצא ברמת תוצר לאומי נקי של שיווי

משקל?

- א. החיסכון המתוכנן של המשק שווה להשקעה הנקייה המתוכננת של המשק.
- ב. המשק הוא משק סגור.
- ג. תקציב הממשלה מאוזן.
- ד. החיסכון למעשה של המשק שווה להשקעה הנקייה למעשה של המשק.
- ה. ברמת התוצר הלאומי הנקי של תעסוקה מלאה מתקיים שסך כול הביקוש המצרפי של המשק שווה לתוצר הלאומי הנקי.

20. משק סגור מצוי בשיווי משקל בתעסוקה מלאה. הממשלה מעוניינת להגדיל את הצריכה

הציבורית והיא שוקלת שתי דרכי מימון של תוספת ההוצאות:

I להגדיל את המיסים על משקי הבית בסכום התוספת לצריכה הציבורית.

II למכור בבורסה איגרות חוב ממשלתיות בסכום התוספת לצריכה הציבורית.

בנסיבות המתוארות, איזה מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. שתי דרכי המימון ישפיעו באותו אופן על הצריכה הפרטית ועל ההשקעה המקומית במשק.
- ב. על פי שתי דרכי המימון תתרחש במשק עליית מחירים בשיעור זהה וגם בשער הריבית תהיה עלייה זהה.
- ג. על פי שתי דרכי המימון לא תתרחש במשק כל עליית מחירים וגם שער הריבית לא יעלה.
- ד. אם מטרת הממשלה לפגוע מעט ככל האפשר בהשקעה המקומית, היא תעדיף לנקוט בדרך II.
- ה. אם מטרת הממשלה לפגוע מעט ככל האפשר בהשקעה המקומית, היא תעדיף לנקוט בדרך I.

מספר שאלה	תשובה נכונה	תוכן התשובה הנכונה
1	ב	(ב) ההוצאות האלטרנטיביות השוליות לייצור מכוניות עולות ככל שגדל ייצור המכוניות ולפיכך בהכרח עקומת התמורה של המשק היא קמורה.
2	ד	(ד) במחיר שווה ל-2 (או נמוך ממנו) הכמות המוצעת של טלפונים סלולאריים תהיה 0.
3	א	(א) אם ידוע כי המשק נמצא על גבי עקומת התמורה שלו, הגדלה בייצור מוצר אחד מחייבת צמצום בייצורו של מוצר אחר.
4	ג	(ג) אם ימשיך להתקיים יבוא מעילי עור גם לאחר הטלת המכס, הרי כל מעילי העור, כולל אלה המיוצרים במשק, יתייקרו ב-200 ש"ח למעיל.
5	ה	(ה) עלותן של שתי ההצעות לממשלה היא זהה, אולם לפי הצעה II לא יצמצמו החקלאים את השימוש במים ואילו לפי הצעה I המענק הוא סכום קבוע ואינו תלוי בצריכת המים שלהם. לפיכך, עליית מחיר המים תביא לצמצום השימוש במים. יחד עם הפיצוי הניתן לחקלאים, יתכן אפילו שרווחיהם יעלו בהשוואה למצב הראשוני.
6	א	(א) מחיר X יירד ופידיון היצרנים בענף X יגדל אך ורק אם גמישות הביקוש המקומי ל-X, בתחום הרלבנטי, היא גדולה מ-1 בערכה המחלט.
7	ג	(ג) הפידיון של הפירמה יעמוד על 56,100 ש"ח ורווחיה יעמדו על 16,500 ש"ח.
8	ד	(ד) תחול עלייה בגודל זהה בכמות המיוצרת ובכמות המיוצאת של מיץ תפוזים.
9	ב	(ב) הכדאיות של שכירת המצלמות תלויה בדמי השכירות שלהן, אך ניתן לומר כי לאור הנתונים שהובאו כאן, אם יוחלט לשכור מצלמות יועסקו לכל היותר 2 משגיחים, ואם יוחלט שלא לשכור מצלמות, יועסקו לכל היותר 3 משגיחים.
10	א, ה	(א) למשק ההר יש יתרון מוחלט בייצור שני המוצרים ויתרון יחסי בייצור תפוחי עץ. (ה) למשק השפלה יש יתרון יחסי בייצור פלדה. לא ניתן לקבוע על פי הנתונים שהובאו לאיזה משק יש יתרון מוחלט בייצור מוצר כלשהו.
11	א	(א) ברמת התוצר הלאומי בה מצוי המשק יהיה בתקציב הממשלה עודף בסך 143.75 מיליון ש"ח.
12	ג	(ג) הבנק חושש שעלייה בשער הריבית תגרום לירידה במחיר הדולר ולפגיעה ביצוא של המשק.

13	ב	(ב) התוצר של תעסוקה מלאה בשנת 2020 יגדל בוודאות ואם לא תנקוט הממשלה במדיניות להגדלת הביקוש המצרפי, תיווצר במשק אבטלה.
14	ה	(ה) היה גירעון בחשבון השוטף בסך 3.5 מיליארד דולר ויתרות מטבע חוץ של המשק ירדו ב- 0.5 מיליארד דולר.
15	ד	(ד) אם הממשלה תגדיל את הצריכה הציבורית ב- 500 מיליון ש"ח ותממן את ההוצאה הנוספת על ידי הטלת מס קבוע בסך 562.5 מיליון ש"ח על משקי הבית, יגיע המשק לשיווי משקל בתעסוקה מלאה ללא לחצים אינפלציוניים.
16	ב	(ב) הצריכה הציבורית והתוצר הלאומי יגדלו בסכום השווה לתשלומי ההעברה שבוטלו, והחיסכון האישי והממשלתי לא ישתנו.
17	ג	(ג) ההשקעה המקומית בבניינים, ציוד ומלאי הייתה 1,500 והצריכה הציבורית הייתה 2,000.
18	ד	(ד) אם הבנק המרכזי מעוניין שלמרות השינוי שחל לא יתרחש כל שינוי בכמות אמצעי התשלום, עליו לבצע עירוי חיצוני שלילי בסך 40,000 ש"ח.
19	א, ה	(א) החיסכון המתוכנן של המשק שווה להשקעה הנקייה המתוכננת של המשק.
		(ה) ברמת התוצר הלאומי הנקי של תעסוקה מלאה מתקיים שסך כול הביקוש המצרפי של המשק שווה לתוצר הלאומי הנקי.
20	ה	(ה) אם מטרת הממשלה לפגוע מעט ככל האפשר בהשקעה המקומית, היא תעדיף לנקוט בדרך I.